

Visitation i Arvidsjaur kyrka 1848-02-06

<sida1>

Ante[c]kningar till Protocollet vid hållen Visitation i Arvidsjaur Kyrka den 6te Februarii 1848. Närvarande vid visitations tillfället Herr Pastor Engelmark, Utnäm[n]de Scholmästaren Ulr. Sundelin; S.m. Adjuncten Fjellström; Folk Scholæ Läraren Mörtzell samt Missions Catecheten Skarin, utom en talrik församling af Lappar och Svenske Nybyggare.

S:D: Efter slutad Gudstjenst, hölls ett för tillfället lämpligt Tal på svenska språket af underte[c]knad visitorator, hvarefter några frågor framställdes rörande tillståndet i Församlingen; och inhämtades af Församlingens Svar följande:

Mom.1. Gudstjensten hade blifvit förrättad efter föreskrifven Ritual; dock anmärkte några af Församlingens Ledamöter, att deras Nu varande Lärare, icke gjorde tillbörlig skillnad emellan Lag och Evangelium Uti nådens ordning. Emot Lärarens lefverne hade församlingen ingenting, att anmärka.

Mom.2. I anledning af Församlingens gjorda anmärkningar, anhöll Herr Pastor Engelmark, att blifva från Pastoral vården befriad, emedan Hans med åldern Aftagande Hälsa icke medgafve honom kraft, att bestrida densamma; och anhöll Herr Pastorn derjämte att S.m. Adjuncten Fjellström måtte af maxime venerandum Consistorium förordnas, att bestrida Pastoral vården i Arvidsjaur.

Mom.3. Husförhör med Nybyggare voro ordentligen förrättade, ehuru någre af Församlingen anmärkte, att en husförhørs Rote blifvit af Presterskapet förbigången. Emot denna anmärkning,

<sida2>

protesterades af Pastor Engelmark, med anförande af laga förhinder.

Mom.4. En Ledamot af Församlingen anmälde, att Pastor Engelmark, ehuru kallad på sjukbesök, detsamma uraktlåtit. Häremot genmälde herr Pastorn, att kallelsen till det omförmälta sjukbesöket, skedde Några dagar före Storböndagen, samt att han vid detta tillfälle var ensam Prest i Församlingen, äfvensom det blef Uplyst, att den sjuke sedermera tillfrisknat: afståndet till den sjukas hemvist gjorde det omöjligt för Pastorn, att hinna till baks före näm[n]de Storböndag.

Mom.5. Fattigvården bestrides sålunda, att en del Lappar, som blifvit Utfattiga, underhålles på Rote; andra åter njuta understöd af FattigCassan.

Mom.6. Allmogen anhöll, att Socknestämmor måtte få hållas på Lördagen af det skäl, att allmogen anländer till Kyrkoplatsen tidigt om Lördagen, och afreser från Kyrkoplatsen straxt efter Gudstjenstens slut. Häremot hade Visitorator ingenting att anmärka, så vidt nemligen ingens beslutande Rätt derigenom förnärmes, och Kongl. Majts förordning om Sockne Stämmor icke öfverträdes. Emellertid hemställes denna Församlingens önskan till maxime venerandi Consistorii högt Up[p]lysta bepröfvande.

Visitation i Arvidsjaur kyrka 1848-02-06

Mom.7. Presterskapet och Församlingen erinrades om innehållet af 25te Paragrafen af Kongl. Majts Nådiga Reglemente för Ecclesiastik verket i Lappmarken, hvarest stadgad är, att Svensk och Lappska Gudstjenst böra åtskiljas. Svenska andelen af Församlingen,

<sida3>

anhöll nu, att den svenska Gudstjensten skulle få föregå den lappska, hvaremot Lappska allmogen icke hade någonting att anmärka. Endast om Pingst och Storstämningen förbehöllo sig Lapparne, att den Lappska Gudstjensten skulle föregå den svenska, emedan Lappska Allmogen vid dessa 2de tillfällen vore allmänt samlade vid kyrkan. Då emellertid en omvänd ordning är stadgad uti ofvan Citerade paragraf, så hemställes till maxime venerandi Consistorii bepröfvande, huru vida den nu föreslagne Ordningen må kunna gillas eller antagas.

Mom.8. Lappallmogen ville hafva höstböndagens firande på en viss Uppgifven tid i September månad. I anledning deraf tillsades så väl Presterskapet som Församlingen, att Böndagen finge firas på den tid, som för Lappallmogens bekvämlighet vore mest lämplig.

Mom.9. allmogen klagade deröfver, att Bröllopp hållas på Söndag, ehuru vid visitationen 1844 bestämdes, att inga Bröllop finge hållas å helg- eller Söndag. Då denna osed kan förekommas genom Presterskapets vaksamhet, så anmodades nu Presterskapet, att vaka Öfver den förenämnde öfverenskommelsens efterlefnad.

Mom.10. Några dagar före denna visitation hade förevisats åtskilliga handlingar rörande en påtänkt Capellbyggnad i malån, Hvilka handlingar skulle med det första till maxime venerandi Consistorii Uplysta bepröfvande hemställas. I anledning deraf framställdes nu vid Visitations tillfället den frågan, huruvida moderförsamlingen hade nå-

<sida4>

gonting att anmärka emot den påtänkta Capellbyggnaden i malån: hvartill svarades, att Moderförsamlingen icke någonting hade deremot att anmärka, så vidt förslaget kunde gå i verkställighet utan moder-Församlingens betungande.

Mom.11. f.d. Catecheten Högström anförde klagomål deröfver, att Presterskapet icke ginge nog grundligt till väga, då husförhör hölls med Lappska Allmogen i Kyrkan: hvadan klagandens önskan vore, att Lappska Allmogen blefve indelad i 3 eller 4 husförhörslag, eller läserotar; hvaremot hvarken Lappska allmogen eller Presterskapet hade någonting att invända.

Mom.12. Schol Läraren Mörtsell anmälde, att honom beviljad arfvode af Statsmedlen icke kunnat utbekommas från Ränteriet i Piteå; hvadan mörtsell förfrågade sig till hvilken auctoritet han egde att vända sig, för utbekommande af sitt ringa arfvode. Presterskapet och Församlingen intygade, att Scholläraren mörtsell, med berömvärdt nit Upfyllt sina Åligganden.

Visitation i Arvidsjaur kyrka 1848-02-06

Mom.13. Något Christendoms förhör, kunde denna gången, i anseende till den långt framlidna tiden icke anställas i Kyrkan. Christendoms kunskapens framsteg kan likväl af underteknad vitsordas, i anledning af Samtal i andeliga ämnen, hvilka höllos vid skärskilta tillfällen dels med Nybyggare och dels med Lappar.

Mom.14. Presterskapet klagade öfver brist på Lappska Psalmböcker, Abc Böcker och frågböcker.

Mom.15. Kyrko Cassans Behållning i Contanter och Reverser utgjorde 341 Rdr 11 runstycken Banco; Fattig Cassans Behållning 19:7. och 5. samma mynt.

En klago skrift af Pehr Erik Lundmark bifogas härmed.

Arvidsjaur den 6te Febr. 1848.

L. L. Læstadius.
t.f. Visitator.

—
Original / Domkapitlets i Härnösand arkiv / Landsarkivet i Härnösand /